

“Het kan nooit zo donker zijn, of het wordt wel weer licht”

Voorzitter,

Mijn moeder zei dit regelmatig als het even tegen zat. Bij het lezen van de perspectiefnota moest ik hier aan denken.

In de beschouwingen van afgelopen jaren had de CDA-fractie het over financiële tegenwind en onrustig vaarwater. Het lijkt op dit moment meer op een donkere storm die maar niet over wil waaien. Toch wil de CDA-fractie deze beschouwing positief aanvliegen, het wordt wel weer licht!

Allereerst dank voor iedereen die meegewerkt heeft aan de totstandkoming van deze nota.

Dat wat we nu meemaken, als gevolg van COVID-19, had niemand kunnen voorzien.

Wat we wel weten is, waar we nu staan en wat we hebben. Dit laatste moeten we koesteren en zien te behouden.

Als we willen behouden wat we hebben, moeten we onderkennen dat we te dealen hebben met die donkere storm die maar niet over wil waaien. Deze storm wordt vooral veroorzaakt door:

- Te lage bijdrage van het Rijk voor o.a. het Sociaal Domein
- De financiële gevolgen van de Coronacrisis
- En de negatieve herverdeel-effecten voor kleinere gemeenten door de herijking van het gemeentefonds

Dit betekent dat we sterk afhankelijk zijn welke beslissingen het Rijk de komende tijd neemt.

Als het Rijk niet over de brug komt, bestaat er geen twijfel over dat onze inwoners hiervan de gevolgen moeten ondervinden. Dan is de tijd van bezuinigen op laaghangend fruit verleden tijd. Dan komt het aan op het maken van echte keuzes. Moeten we zwembaden sluiten? - een verdere verhoging van de OZB? - vermindering of andere inzet van personeel? een lager niveau van onderhoud in de openbare ruimte? Of misschien wel subsidiekranen verder dichtdraaien.

In principe willen we de gevolgen van het niet over de brug komen van het Rijk, niet bij onze inwoners neerleggen. We zien kansen, maar dat vergt wel actie van onze bestuurders.

Wij zouden van het college meer actie willen om zelf initiatieven te nemen of landelijke initiatieven - die er al zijn - te ondersteunen, waarbij de druk op het Rijk wordt opgevoerd en invloed wordt uitgeoefend op te nemen beslissingen door het Rijk. Deze zijn van cruciaal belang op de toekomstige positie van onze gemeente Dalfsen.

Als CDA zouden we graag zien dat ons college dit soort initiatieven openlijk steunt en dat op die manier meer kenbaar wordt gemaakt dat het bijstellen van onze ambities het plafond heeft bereikt. Het CDA mist hierin de strijdvaardigheid van het college. (#1)

Als we steeds het probleem aan de oppervlakte blijven oplossen, worden de echte problemen nooit écht opgelost! Wij zijn van mening dat dit meer effect heeft, dan alleen maar te vertrouwen op de VNG die de onderhandelingen voor ons doet met het Rijk. We zien tot op heden nog weinig resultaat!

Zo'n actie zou een goed begin zijn. We zijn ons bewust dat daarmee de storm niet gaat liggen en dat we alle financiële problemen nog niet hebben getackeld.

Dalfsen heeft gelukkig reserves opgebouwd voor mindere jaren. De CDA-fractie is van mening dat we daar nu dan ook maar op moeten inzetten! We moeten nu ondernemerschap tonen, investeren in mensen en middelen om alles zoveel als mogelijk draaiende te kunnen blijven houden!

Zodat we later - in betere tijden, als de storm weer is overgewaaid - de vruchten kunnen plukken.

Nu investeren voor de langere termijn, voor onze kinderen!

Zoals u van het CDA gewend bent.

De CDA-fractie wil kijken naar wat wel kan in plaats van wat niet!

De CDA-fractie heeft met die gedachte gekeken naar de opgave die we hebben. Deze willen we in principe niet bij onze inwoners neerleggen.

Kijkend naar de lijst met kaderstellende vragen hebben we er tussen de regels door al twee beantwoord in de inleiding. Wij zijn bereid om ons weerstandsvermogen tijdelijk te verlagen, maar lager dan 2,0 is wat de CDA-fractie betreft niet bespreekbaar, want dat zou zomaar kunnen betekenen dat we binnen een paar jaar in vitale voorzieningen zouden moeten snijden. En ja! wij zijn van mening dat het naar voren halen van toch al geplande investeringen een verantwoorde keuze is, zeker om onze "lokale ondernemers" te steunen. Ook als dit tot gevolg heeft dat hierdoor onze financiële positie tijdelijk minder wordt. Wij zijn benieuwd welke voorstellen het college aan ons voor wil leggen (#1) Van onze agrarische ondernemers weten we hoe zwaar die getroffen worden door de coronacrisis. Hebben wij dit ook in beeld van de andere sectoren binnen onze Gemeente? (#2) Wat zijn de voorgenomen acties van het college met deze bevindingen en aanbevelingen van Stimuland? (#3)

Met betrekking tot het bijstellen van onze ambities, moet er wel gekeken worden wat echt nodig is en wat eventueel nog wel een paar jaar kan wachten. Als het gaat om onze fysieke leefomgeving dan is

de CDA-fractie van mening - en dit hebben we al eerder geuit - dat het Centrum Dalfsen nu eerst aan de beurt is, zij het gefaseerd. Het Kanaalplan Lemelerveld mag wat ons betreft verder naar de toekomst worden doorgeschoven. Omdat het Centrumplan Dalfsen de ondernemers raakt, heel veel inwoners raakt en een aantrekkelijk centrum zal dan ten goede komen. Ook geeft extra woonruimte die door het centrumplan gerealiseerd kan worden, een positieve impuls. Dit in tegenstelling tot alleen een kwaliteitsverbetering van de omgeving als we het over het Kanaalplan hebben. Er moet ook goed worden gekeken naar het centrum en het aanbod van winkelpanden. Misschien het centrum wat meer "indikken" en de overblijvende panden aan de randen omzetten in woonbestemming? (#4)

Het laten vervallen van stelpost 'ingrepen Rijk/ambities Raad' kunnen wij steunen, onze ambitie is nu vooral een sluitende begroting opstellen.

Het onderzoeken om procedures te versnellen kunnen we zeker steunen, niet alleen voor nu... maar voor altijd. Om maar een voorbeeld te noemen: de periode van aankoop grond, wijziging bestemming tot het daadwerkelijk kunnen bouwen. Hier gaan meestal enkele jaren overheen. Terwijl de behoefte voor bouwgrond nu groter is dan ooit en de markt gestimuleerd moet worden om bedrijven en inwoners aan het werk te houden en om woningen te realiseren.

Ons wordt gevraagd naar de "no-go-areas" met betrekking tot de bezuinigingen.

- Klimaat en duurzaamheid kan ook een verdienmodel zijn als we denken aan het door ons voorgestelde lokale energie bedrijf (welke na de zomer op de agenda staat). Het stimuleren en faciliteren van onze inwoners/ondernemers vinden wij noodzakelijk. Wij horen veel klachten van inwoners die willen investeren in duurzame opwekking, maar de stroom letterlijk niet kwijt kunnen. Welke actie kan ons college hier nu in nemen? - zeker nu de zonnevelden niet doorgaan moet er toch meer ruimte ontstaan? (#5) Als Gemeente hebben we een voorbeeldfunctie als het gaat om verduurzamen van de eigen gebouwen, maar laten we hier niet in doorschieten en dan doelen wij op de plannen bij begraafplaatsplaats Welsum.
- Transformatie Sociaal domein, hier moet goed op ingezet worden om op termijn te kunnen besparen, dus hier op bezuinigen is wat ons betreft de omgekeerde volgorde.
- Bezuinigen op armoede is niet bespreekbaar, wel zijn wij van mening dat we moeten inzetten op oplossen bij de bron. Het probleem achter het probleem. Dus niet een zak geld, maar toegang tot werk, hulp etc. In een gemeente als Dalfsen, zou armoede niet aan de orde moeten zijn. We moeten scherp blijven waarvoor we de middelen inzetten. Dit vraagt om cijfers en trends, zodat kan worden bijgestuurd wanneer dat nodig is.
- De Omgevingswet, die lijkt er een jaar later alsnog te komen. We kunnen er niet omheen te investeren in de noodzakelijke systemen. Wel kunnen we kiezen voor een sobere vorm, gaan voor een groeimodel; eerst het noodzakelijke om vervolgens het bestaande beleid te verbeteren.

- Op Wonen willen wij blijven inzetten, bouwen voor elke leeftijdsfase van jong tot oud en voor elke portemonnee. Dit zorgt voor het leefbaar houden van onze kernen en geeft ons juist incidentele baten om tegenvallers op te vangen.
- Verkeersveiligheid, alleen inzetten op daadwerkelijke onveiligheid en niet alleen op beleving. Zoals we ook gehandeld hebben bij de rotondes op de Rondweg.

Grip op het Sociaal Domein. Systemen op orde, dossiers op orde, cijfers, trends! We vragen er al een paar jaar om, maar het blijft lastig! Door COVID-19 is de themasessie uitgesteld tot september, dan horen we de effecten van de reeds ingezette maatregelen. Het kan zo niet doorgaan. Er moet een rem op komen, maar bezuinigen door de zorg die nodig is niet meer te verlenen, gaat ons te ver. Maar kritisch zijn we zeker!

Wij vragen aandacht voor:

- Strenger aan de poort: is het allemaal nodig hoe we onze middelen inzetten?
- Streng te zijn richting aanbieders: is de prestatie geleverd?
- Transformatie: eerste stappen goed inregelen, zodat de toestroom vermindert;
- Sturen op zelfredzaamheid van onze inwoners.

Graag horen wij hoe het college denkt uitvoering te geven aan genoemde punten? (#6)

De gemeente Hardenberg komt na de zomer met de "verzilverening". Een lening voor 58-plussers om hun woning levensloopgeschikt te maken en eventueel te verduurzamen, door gebruik te maken van de overwaarde. Is het college bereid om met Hardenberg in gesprek te gaan en deze optie voor Dalfsen te onderzoeken? (#7)

Het schrappen van voorzieningen vinden wij een lastige, diezelfde voorzieningen zijn juist nodig voor preventie (denk aan bewegen, ontmoeten en korte lijnen). Dat is ook één van de redenen waarom wij gepleit hebben voor verhuizing van het consultatiebureau naar het Kulturhus in Lemelerveld. We kunnen wél onderzoeken hoe wij voorzieningen faciliteren: moet dit door de Gemeente of kan het in een andere vorm? Kijkend naar de zwembaden, dan is sluiten wat de CDA-fractie betreft geen optie. Het anders organiseren zou zeker een optie kunnen zijn. We vragen het college dan ook om dit te onderzoeken. (#8)

Afschaffen van de hondenbelasting is wat de CDA-fractie betreft zeker bespreekbaar, maar niet nu. We moeten bezuinigen, daarom willen we eerst de balans weer op orde hebben en dan is hier ruimte voor.

Aan verhogen van de OZB zijn we nog niet toe. Natuurlijk moet er vanaf 2023 een sluitende begroting komen, maar wij willen toch eerst inzetten op middelen vanuit het Rijk, de onderzoeken naar het verhogen van inkomsten en verlaging van kosten of het spreiden/uitstellen van investeringen. Bij het uitstellen van investeringen, denken wij aan de plannen in het gemeentehuis mbt akoestiek en nieuw meubilair. Wij zijn van mening dat we eerst de ontwikkeling op de "post-corona" samenleving moeten afwachten. Als we structureel meer gaan thuiswerken, moet het misschien wel helemaal

anders. Meer flexplekken in plaats van vaste plekken. (#2) Daarnaast zijn er zeker meer investeringen die we op een laag pitje kunnen zetten. We denken hierbij aan investeringen in kunst en cultuur. Dit was een wens uit ons coalitiedocument, vanuit het DNA van Dalfsen is bijvoorbeeld het nodige gedaan! Over het algemeen is het wel een luxe, daarom zou dat misschien wel wat minder moeten in deze stormachtige tijden. We horen graag de mogelijkheden. (#9)

We hebben de afgelopen periode gesproken over integrale kind centra, de gesprekken hierover zijn door de coronacrisis uitgesteld maar zullen dit najaar weer opgepakt worden. Dit lijkt in eerste instantie een investering, maar zou op langere termijn voordeliger kunnen zijn in de exploitatie. Als we scholen samenvoegen komt er weer ruimte voor inbreiding én een nieuw schoolgebouw zal efficiënter en duurzamer worden, wat op termijn ook weer voordeliger is. We zien dat er veel externen worden ingehuurd om de opdrachten te klaren. Wij zijn van mening dat we moeten overwegen deze klussen in de tijd uit te zetten, zodat het door eigen personeel uitgevoerd kan worden. We horen graag welke opdrachten hiervoor in aanmerking kunnen komen. (#10). Bij de technische vragenronde hebben we aandacht gevraagd voor het inhuren van loonwerkers in plaats van al het materieel zelf aan te schaffen. Kan het college onderzoeken of dit een structurele besparing kan opleveren (#11)

Voorzitter, de CDA-fractie heeft een voorzet gegeven, om een gezonde gemeente te blijven waar het licht kan blijven schijnen, ook voor onze kinderen!

CDA-fractie Dalfsen

Janine Schiphorst, Roel Kouwen, Wim Massier, Bert Ruitenbergh en Betsy Ramerman